

for Rigningsautoriteterne, saa at disse i deres hele Virksomhed ere usikre og ofte grube feil, uden at de kunne finde nogen Bistand hos Skatteyderne, der, selv om de have Villien, dog meget hyppigt ikke ere istand til at sætte sig ind i de indvirkede og — hvad der ikke kan undgaaes — i mange Retninger ufuldstændige Bestemmelser om Beregningen af den skattepligtige Indtægt, er det nævnte System ligefrem nødvendigt, saafremt ikke Statskassen skal lide under denne Usikkerhed; men det danner tillige en god Forberedelse til Indførelsen af en Indkomstskat i reen og ublandet Skikkelse; thi, da saavel Communen i det Hele som hver enkelt Communebeboer derefter er ganske anderledes interesseret i Rigningens Udfald, end Tilfældet er ved en Indkomstskat, der udredes til Statskassen med en forud bestemt Procent af al Indtægt, bidrager det til at anspore saavel Skatteyderne som dem, der have med Rigningen at gjøre, til at sætte sig ind i denne Beskatnings Aand i det Hele og navnlig til at øve dem i at udfinde og bestemme den skattepligtige Indtægt, hvad der har saameget større Betydning, som Bestemmelserne herom maae blive væsentligt de samme i omtrent alle Indkomstskattelove, uden Hensyn til det System, hvorpaa de ere byggede. Da der nu, som ovenberørt, allerede 2 Gange er foretaget Rigning af Indkomstskat her i Landet efter det nævnte System nemlig i Henhold til Lovene af 21de Marts 1864 og 25de Juli 1867, ligesom det af Regjeringen er foreslaaet, at en saadan Rigning skal finde Sted i 1870, og da denne Beskatningsmaade derhos har været Gjenstand for megen Omtale og Drøftelse, maa det formodes, at alle Vedkommende ville have erhvervet saameget Kjendskab og saamegen Øvelse i den nævnte Henseende, at der ikke af Hensyn hertil kan være nogen Betænkelighed ved at forlade hiint System og gaae over til en Beskatning efter Indkomst med den samme Procent over hele Landet, og man naaer ogsaa først derved hen til at kunne give Lovene en blivende Character, hvorom der ikke ret vel kunde være Tale, saalænge man var nødsaget til at sætte et System til Grund, der maatte erkendes ikke at være stemmende med Skattens Natur.

Men, naar saaledes Statskassen kommer til at bære hele Risicoen ved Ansættelsen, har man ikke kunnet overse, at der frembyder sig særlige Vanskeligheder ved Beregningen af Indtægten af det Erhverv, hvorefter den overveende Deel af Landets Befolkning lever, nemlig Agerbruget. Den største Deel af Landbefolkningen har ikke noget fuldkommen klart Begreb om Størrelsen af sine Indtægter, idet den enten slet ikke eller kun meget ufuldstændigt fører Regnskab, hvortil endnu kommer, at den kun med Vanskelighed kan gjøre sig rigtig Forestilling om Værdien af det, der af Eiendommens Udbytte medgaaer til Agerbrugerens egen og Families Underhold. Ved større Øvelse og oftere gjentagen Anvendelse af Loven vil større Klarhed i saa Henseende vel fremkomme; men endnu er det ikke kommet dertil, og de Selvangivelser, der fremkomme fra Landboerne, ere derfor for en stor Deel ubrugelige. Under disse Forhold har man ikke troet at kunne give enten Rigningsautoriteterne eller Skatteyderne aldeles frie Hænder med Hensyn til Beregningen af de nævnte Indtægter, men anseet det for nødvendigt at give en Maalestok derfor, der paa eengang kan indeholde Regel for Stattecommissionernes Beregning og Bedømmelse af Selvangivelserne og en Veiledning for Skatteyderne ved deres Selvangivelser.

Allerede i Loven af 21de Marts 1864 var der givet Forskrifter, der vel ikke directe gik ud paa at give en Norm for Beregningen af Indtægten af Agerbrug, men dog bevirkede, at disse Indtægter bleve tilstrækkeligt ramte af Beskatningen, idet en Deel af den Skat, der skulde lignedes efter Indkomst, forlods udrededes som Hartkornsskat, der atter affortedes i, hvad der var paalignet den paagældende Hartkornseier eller Bruger i Indkomstskat. Denne Sammenblanding af Hartkorns- og Indkomstskat er i og for sig mindre heldig, ligesom den ogsaa i mange Tilfælde bliver uretfærdig, og der kan derfor ikke være Tale om at vende tilbage til samme, men den Tanke, der har fremkaldt den omhandlede Forskrift, nemlig at det vil være vanskeligt gennem en Indkomstbeskatning at ramme Indtægten af Agerbrug og, at en særlig Regel vil være nødvendig for at naae dette